

clari, quod Scotia testetur. *Kettnes* enim oppidulum in Scotia alteri Edwardus Primus illis operam egregie navatam dedit, & Henricus VIII patrum memoria Baronum titulo illustravit. Inde *Vedra* post pauca milliaria *Gaunlesse* fluvium ab Austro admittit, ubi ad ipsos confluentes editiori tumulo imponitur *Aukland*, à quercubus (ut Græciæ *Sarron*) denominatum, quod turritas Episcopi ædes ab Antonio Becco magnifice restauratas, pulcherrimumque pontem præterdit, quem Gualterus *Skirlaw* Episcopus, circa annum CIOCCCC construxit, qui has ædes etiam adauxit, & ad *Yarum* Tesium ponte conjunxit. Hinc in Septentriones *Vedra* iter flectit, ut diutius hunc agrum irriget, statimque in collis supercilio, antiquæ urbis non morientis, sed plusquam mortuæ reliquias suspicit, quam Antoninus VINOVIUM, Ptolemæus BINOVIUM dixit, apud quem ita suo loco exturbatur, & alio quasi sub axe locatur, ut semper delituisset, nisi digitum intendisset Antoninus. *Binchester* nobis hodie vocatur, unoque tantum & altero domicilio constat; vicinis tamen tum rudetis, mœniumque reliquiis extantibus, tum Romanorum nummis sæpius effosis notissimum, *Binchester penies* illi vocant, Romanorumque inscriptionibus, è quibus in aram ibi nuper incidi, sic inscriptam?

Vino-
vium.Binche-
ster.De Dea-
bus Matri-
bus vide
in Com.
Lancaster.Anno
Christi
236.
Votum
solvit li-
bens me-
rito.

DE AB.
MATRIB. Q. LO--
--CL. QVIN
TIANVS --COS
V. S. L. M.

Aliud etiam saxum hic nuper erutum lacunis deformatum, quod hanc tamen penitus intuenti subostendit Epigraphen:

TRIB. COHOR. I.
CARTOV. ---
MARTI VICTORI
GENIO LOCI
ET BONO
EVENTVI.

Nec aliud de illa legi, quam quod liber vetus memorat Northumbriæ Comites ab ecclesiæ possessione, hanc cum aliis villis abripuisse, cum sacra illa auri etiam sacras ecclesiæ facultates deglutiret.

Branspeth
castle.

Branspeth castrum inter confurgentes colles in altera *Vedra* ripa apparet, quod à *Bulmeris* constructum, filia Bernardi *Bulmer* Galfrido *Nevill* nuptiis conjuncta, *Nevillorum* familiæ cum aliis magnis possessionibus adjunxit. Mox *Vedra* crebris faxis eminentibus interpolatus defertur, quæ nisi vi imbrum flumen intumuerit, nunquam aqua integuntur, quibusque, quod non alibi accidit, si aqua infundatur, parumque misceatur, falsam imbibit qualitatem. Imo ad *Butterby* viculum, cum flumen æstivo tempore subsederit, è faxis illis aqua falsa subrufa exilit, quæ solis calore ita albescit, & concrefcit, ut accolæ hinc salem sibi colligant.

Saxa falsa.

Iam flumen quasi insulam moliturum primariam regionis urbem colli impositam undique fere circumluit, unde nomen *Dunholm* à Saxonibus inditum. Collem enim, ut ex *Beda* colligas, *Dun*, & insulam amnicam *holme* dixerunt. Ex hoc DVNELMVM fecerunt Latini, sed vulgus *Durham*, corruptissime vocat. Situ quidem editiori & sane munitissimo, spatio tamen non magno, ovali quodammodo forma flumine ab omni parte nisi à Septentrione circumfunditur, & mœnibus firmatur. Ad Australem partem fere qua flumen se reducit, Cathedralis ecclesia surgit pyramidibus & sacra turre conspicua, in medio imponitur castrum quodammodo intermedium inter duos pontes è saxo, quibus flumen hinc ad Ortum, illinc ad Occasum conjungitur; à castro ad Septentriones patet forum & S. Nicolai cernitur Ecclesia, unde in Aquilonem protenditur suburbium longius inter flumen circumductum, uti alia utrinque ultra flumen quæ ad pontes ducunt, & in singulis sua est seorsim ecclesia. Originem autem non admodum antiquam habet. Cum enim *Lindisfarnenses* monachi bellorum calamitate à Danis exagitati, incertis sedibus, cum S. Cuthberti reliquiis vagarentur: hic tandem oraculo, si credere libet, admoniti, circa annum salutis DCCCCXCV confederunt. Sed rem accipe ex authore meo *Dunelmensi*, *Comitans sanctissimi patris Cuthberti corpus univrsus populus in Dunholmum, locum quidem natura munitum, & non facile habitabilem venit, quem densissima undique sylva totum occupaverat, tantum in medio erat planities non grandis, quam arando, & seminando excolere consueverant, ubi Episcopus Aldwinus non parvam de lapide ecclesiam postea construxit. Igitur præfatus Antistes totius populi auxilio, & Comitum Nordanhumbro- rum Vthredi adjutorio totam extirpans sylvam succidit, ipsamque locum brevi habitabilem fecit. Denique à flumine Coquedo usque Teifam, univrsa populorum multitudo tam ad hoc opus, quam ad construendam postmodo ecclesiam prompto animo accessit; & donec perficeretur, devote insistere non cesavit. Eradicata itaque sylva, & unicuique mansionibus sorte distributis: Præsul antedictus amore Christi, & S. Cuthberti fervens, honesto, nec parvo opere inchoavit ecclesiam, & ad perficiendam omni studio intendit. Hæc ille.*

Dunel-
mum.
Durham,
five Du-
resme.

Non multis post annis Angli illi, qui Normanicum imperium æquis oculis intueri non poterant, loci ingenio freti, in belli sedem elegerunt, negotiumque non parvum Guilielmo Normanno facefferunt. Scribit enim Guilielmus Gemiticensis, *Concesserunt in partem Comitatus aquis, & sylvis inaccessibilem, firmissimo vallo erigentes castrum, quod Dunholmum nuncuparunt, ex quo diversos crebrius exagitantibus excursus, aliquandiu ibi delituerunt, Sveni Danorum Regis adventum præsolantes. Sed cum res ex sententia non cecidisset, fuga illi sibi consuluerunt; Dunelmumque adiens Rex Guilielmus multis ad Ecclesiasticæ libertatis firmamentum indultis privilegiis, castrum, de quo diximus, in eminentiori collis parte extruxit, quod postea in Episcoporum habitationem cessit, ejusque claves, cum Episcopatus vacaret, veteri instituto Cuthberti sepulchro appendi solebant.*

Cum hoc castrum jam extractum esset, Guilielmus Malmesburiensis, qui sub id tempus vixit, his